UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

quã requiſitio,quæ ex forma ſtatuti fieri debet,non ſo
lum fit ad finem,ut res ad notitiam, & ſcientiã dedu-
catur,ſed etiam ut ad emendum incitetur, & inuite-
tur, cum ſimus in denunciatione incitatoria, in qua
non ſufficit quem eſſe certioratũ, ſed ulterius denun
ciari requiritur, ut ſupra fuit in primo fundamento
23 dictum. Nam † illa regula,quæ habet, ꝙ certus nõ de
bet certiorari, procedit uel in denunciatione certifi-
catoria in ꝓteſtatione, q̃ fit ad aliquẽ certificãdũ,
& non incitatoria,ueluti declarat Bar.in d. §. mor-
te.in fi.col.& in l.ſi quis uxori.§. 1.ff. de adult. & eo-
dem modo rñdetur tex. in d.clem. cauſam. ꝙ loquatur
in caſibus,in quibus denunciatio, uel intimatio ſolũ
ad effectum certiorandi requiritur, nã tunc intima-
tio quidẽ non eſt neceſſaria, ſi quis aliter ſit plenè cer
tus,& ita in terminis illum tex.intelligit, atque decla
rat Ioã. de Imo.ibi in notabilibus. Non obſtat d.l. ſed
& ſi pupillus.§.1.qm̃ non loquitur in caſu, in quo re-
quiritur intimatio incitatoria, ſed ꝓhibitoria, atque
prohibitoria, ut ibi, uel loquitur in denunciatione de-
claratoria per prædicta. Præterea non loquitur, quan
do intimatio perſonaliter, uel ad domũ pro forma a-
ctus requirebatur,prout ĩ caſu noſtro requirit̃. ¶ Nõ
obſtat ſecundũ, ꝙ per talem proſcriptionẽ publicè fa
ctã res efficiatur notoria, & ideò alia certioratio non
24 requiratur, quia, ut ex prædictis colligitur, † hoc eſt
uerum quando ſola certioratio requiritur,nam cum
per notorium ſit certioratus, nõ debet ulterius certio
rari per prædicta, ſed quando ultra certiorationẽ re-
quiritur incitatio,uel inuitatio ad aliquid faciendũ
perſonaliter, uel ad domum facta, ut in caſu noſtro,
tunc ſimplici notorio non dicitur ſatisfactũ,ut col
ligitur ex no.per Abb. in d.c. potuit.cũ aliis ſupra de-
25 ductis. Præterea † illis caſibus, quibus proſcriptio, &
propoſitio palam, & publicè facta tantũ operat̃, quã-
tum intimatio pſonaliter,uel ad domũ facta, hoc ꝓ-
cedit quia proſcriptio,& propoſitio facta fuit exp̃ſsè, &
ſpecificè per uerba perſonalia, & non per imperſona-
lia, & generaliſſima, ut eſt tex. in d. clẽ. cauſam. & in
d. clemen. de iudi.& de foro competen.cum ſimili-
bus. Et propterea ſi publicè proſcriptum fuiſſet, quali
ter talis uolebat uendere domum, & ad hoc require-
bat Vincentium conſanguineũ ſuum,uel uicinũ, for
te ei intimatio ſatis fuiſſet, quoniam eſſemus in ca
ſu d. clemen. cauſam cum aliis,ſed in caſu noſtro pro
ſcriptio fuit concepta per uerba imperſonalia, gene-
raliſſima, & multũ ambigua, ut de ſe patet, ergo &c.
26 Rurſus uerũ non uidetur, † ꝙ in notoriis citatio non
requiratur,ut no.in d.c.cũ ſit.in fi.& eſt tex.ibique gl.
& docto.in d.c.ad noſtrã.il 3.de iureiuran. ¶ Non ob-
ſtat tertiũ fundamentũ de tex.cũ glo.in cle.2. de uita,
27 & honeſta.cleri.in fi.qm̃ dico, ꝙ † ubicũq; diſpoſitio
pœnalis de caſu ad caſum extenditur, dr̃ ẽt extendi
quoad pœnam, ut probatur, argumento not. ꝑ gloſ.
communiter approbatam in l.ſi quis ſeruo.C. de ſer-
uis fugi.& ex tex.cum glo.in c. quanquam.de uſur. in
6.in quantum illa diſpoſitio etiam ad facientem co-
dicillos extenditur.l. filium habeo. ff. ad macedon.&
ita probant iura extenſionem in pęnalibus admittẽ-
tia ad tradita per Ioan.Andr.in c.penult. qui fil.ſint le
gi.& ꝑ eundem,& Gem.in c.1.de homicid.in 6.ꝑ Fe
lin.in c.translato.de conſtit. & facit notabile dictum
Abb.in c.4.de priuile.uolentis, ꝙ diſpoſitio c.cũ æter
ni puniens non facientes iuſtitiam extendatur ẽt ad
negligentes,quorũ negligentia in factũ reſoluitur,&
hæc extenſio fit ẽt quoad pœnam, uidelicet ut pœna
ſuſpenſionis puniantur,& hoc puto ueriſſimũ eſſe,ut
eſt de mente gl.in c.de multa.in uer. in eadẽ.de ꝑben.
28 quam ſequitur Abb.ibi in fin.4. col.dicẽs, † ꝙ quãdo
in fin. alicuius ſtatuti pœnalis fit aliqua additio,pœna
principio appoſita uidetur in illa additione repetita:
& additio fieri dicitur non ſolum per illa uerba adii-
cientes,ſed etiam ꝑ illa idem iudicãdũ eſſe uolumus,
uel idem dicimus ſeruari debere,ut ibi per Abb. Nec
prædictis aduerſatur tex. in d. clem.2.cũ gl. quia dici
poteſt illum non loqui, quãdo diſpoſitio pœnalis ex
tendatur de caſu ad caſum, nec quando per modũ ex
tenſionis procederetur, ſed per modum additionis,
uidelicet quando primæ deciſioni, & ſanctiori legis
lator, ſeu ꝯditor canonis aliũ caſum cũ deciſione il-
lius adderet, nam tunc pęna poſita in prima ſanctio-
ne non cenſeretur in additione facta repetita,& ita ꝓ
priè loquit̃ illè tex.cum gl. & aliud eſt extẽſio de uno
caſu ad alium,& aliud additio noui caſus, & nouæ de
ciſionis.Præterea cũ ſtatutum in terminis noſtris in fi
ne dicat idẽ eſſe ſeruandum, quod ſupra dictum fuit,
ſequitur,ꝙ debet intelligi idem eſſe per omnia ſeruã
dum,& maximè quoad annullationem actus, de qua
29 ſtatutum ſupra loquitur, nam † ubi lex ſtatuendo di-
cit idem eſſe ſeruandum,uel idem eſſe, debet intelli-
gi,ut uelit, eandem eſſe iuris diſpoſitionem etiã quo-
ad pœnam,ut no.declarat Abb.in d. c. de multa.in fi.
prin.& arg.l.cum hi. §. ſi uni. in uerſi. idẽ cum glo. ff.
de tranſactio.§.ſinautem.Inſti.de ſatiſd.tut.c. extirpã
dæ.de præb.& l.de diuiſione.ff.ſol. mat.nec aliter ſta-
tutum in caſu noſtro iudicio meo poteſt intelligi: &
ita uerum eſſe arbitot,quicquid uoluerit glo.in d.cle
men.2.quæ ſecundum Abb.in d.c. de multa nõ bñ lo-
quitur.Adde,ꝙ & ſi illa gl. eſſet uera, tamen nõ facit
30 ad caſum noſtrum, qm̃ † annullatio actus propriè pę
na eſſe non dicitur, ut uolunt ſcriben. maximè Mod.
in c.2.de conſtitut.ubi Abb.poſt Bal. inquit, ꝙ quan-
do actus annullatur non in odium alicuius, ſed in de
fectũ ſolẽnitatis, prout fit in caſu noſtro, tũc annulla
tio actus non eſt pęna. ¶ Nõ obſtat ultimũ fundamẽ
31 tum,quia reſpondeo,† ꝙ ex denunciatione, ſeu noti
ficatione tacita ꝗs poteſt dici inuitatus, & inuitatus
adeò,ꝙ in mora dicatur conſtitui, quãdo aliqua uer-
ba eſſent ſpecialiter, & expreſsè ad eũ directa, qui re-
quiri,& cui denunciatio fieri debebat, ut quando cre
ditor debitori ſuo dixiſſet, ego indigeo pecunia, quã
tu mihi debes, nam per hæc uerba ſpecialiter, & ex-
preſsè ad debitorem directa ipſe dicitur ad ſoluendũ
incitatus,& inuitatus, & ex hoc in mora conſtituitur
perinde,ac ſi eſſet interpellatus, ut ſolueret,& ita pro
priè loquitur Barto. in d. l. ſi quis mihi bona. §. pater
ſeio.in d.§.morte.& in l.hoc modo.ff.de lega. 1.ſecus
ergo,quando uerba eſſent imperſonaliſſima,& gene
raliſſima,nec ad requirendum directa, prout contin
32 git in caſu noſtro.Præterea † in his caſibus, in quibus
requiſitio,& denunciatio, & ſic proteſtatio incitato-
ria eſſet pro forma,& ſubſtantia neceſſaria, non ſuffi-
ceret tacita denunciatio, & quòd ex uerbis quis taci-
tè incitari diceretur,quoniam forma ſtatuti eſt ad un
guem,& ſpecificè obſeruanda,non autem tacitè,nec
per æquipollens iuribus uulgaribus, & ex præmiſſis
colligitur.Et ita iuris eſſe concludo. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Statutum, quòd quis rem ſuam certæ perſonæ uendere teneatur, eſt exorbitans,& reſtringendum, ac intelligendum in proprijs terminis,in quibus loquitur.*

2 *Statutum præſupponens certam qualitatem locum non habet, niſi qualitas illa adſit,uel adeſſe probetur.*

3 *Statutum loquens de domibus diuiſis,quæ à principio fuerunt ſub uno contextu,& tecto,quomodo, ut locum habeat, domus ſub uno contextu,& tecto eſſe debent.*

4 *Conſentiens uenditioni, & alienationi uoluntariæ rei, ad quam emendam ipſe erat ex diſpoſitione ſtatuti requirendus,*

iuri

iuri ſibi ex dicto ſtatuto competenti renunciaſſe, ſibiq; in eo præiudicaſſe dicitur.

5 *Legatarius, vel fideicommiſſarius conſentiens alienationi rei fideicommiſſo, vel legato ſubiectæ ex cauſa voluntaria factæ ſibi præiudicat, vt amplius rem illam petere nequeat, etiam ſi ad hæredem reuerſa eſſet.*

6 *Promittens inſolidum de euictiōne, & ad generalem, & legitimam defenſionem rei venditæ in latiſſima forma ſe ad omnes promiſſiones in inſtrumēto venditionis factas obligaſſe cēſetur.*

7 *Clauſula ad habendum &c. operatur renunciationem cuiuſcunq; iuris re, & ſpe competentis: & tanto magis, ſi iuramentum quoque fuerit appoſitum.*

8 *Alienata re ſemel de conſenſu illius, qui ex forma ſtatuti erat requirendus, contra & præter formam illius ſtatuti, ſemper durat abſque illius requiſitione alienabilis; Maximè, ſi ſtatutū in perſonam, & non in rem loqueretur num. ſeq.*

9 *Prohibitio de alienando, ſiue non alienando niſi certo modo ſi eſt perſonalis, & ſemel legitimè cū conſenſu illius, in cuius fauorem prohibitio facta fuit, res fuit alienata, licitè in futurum poterit, non obſtante tali prohibitione, ſimpliciter alienari.*

10 *Statuto diſponente, quòd ſi quis ex habētibus domos diuiſas, quæ à principio fuerint ſub vno contextu, & tecto, velit domum ſuam vendere, teneatur vendere illi, qui haberet aliam partē, quæ fuit pars, & de parte dictæ domus, ſi domus, quæ nunc venditur, fuit aucta, maximè de conſenſu alterius, is tenetur totam domum ſic auctam emere, non autem partem illam tātum, quæ fuit pars domus ſuæ.*

11 *Denunciatio incitatoria, quæ fit ad fauorem denunciati, ſimplex, & abſque ſcriptura ſufficit, ſecus in ea, quæ ad fauorem, & commodum denunciantis fieret.*

12 *Vendere alij qui ex pacto, vel ſtatuto cogitur, quo pretio vendere debeat.*

13 *Et quid in diſpoſitione ſtatuti Bononienſis ſub rubrica de rebus communibus inter coniunctos, niſi certo modo non alienandis, dū in fine loquitur de habētibus domus diuiſas, quæ fuerint à principio ſub vno cōtextu, & tecto, quo pretio vēdere debeat.*

14 *Pretium rei ſuę quilibet arbitrio ſuo, & non alterius ſtatuere debet.*

EPITOME.

Statutum Bononiēſe ſub rubrica de rebus cōmunibus inter coniunctos niſi certo modo non alienādis diſponens, ꝙ ſi quis ex habentibus domos diuiſas, quæ à principio fuerint ſub vno cōtextu, & tecto, velit domū ſuā vendere, teneatur eā vendere illi, qui haberet aliā partem, quæ fuit pars, & de parte dictæ domus, non habet locū in domibus, quæ non ſunt pro maiori parte ſub vno contextu, & tecto, nec quādo habens aliā partem ſemel expreſsè venditioni dictæ domus conſenſit, & cū iuramēto promiſit de euictione, & ſe obligauit ad generalem, & legitimā defenſionem, & in inſtrumēto vēditionis clauſula illa prægnans ad habendū &c. fuit appoſita, nec quando domo illa de ſuo ꝯſenſu aucta, is nō totā, & ſic auctā, ſed ſolū partē eam, quæ fuit pars domus ſuæ, emere vellet.

CONSILIVM CLXXII.

VIſo puncto mihi exhibito, omiſſis ſuperfluis, videtur de iure concludendū eſſe, ꝙ illi de Grifonibus partem illā domus, de qua in proceſſu, ipſi Antenori vendere non teneantur vigore ſtatuti poſiti ſub rub. de rebus cōmunibus inter coniunctos niſi certo modo non alienan. circa fi. ibi dum dicitur, idē dicimus in qbuſcunq; etiā, qui haberent aliquas domos diuiſas, q̄ à principio fuerint ſub vno cōtextu, & tecto, ſi vellent domū ſuā vēdere, teneātur ipſam dare, & vendere illi perſonæ, quæ haberet aliā partem, quæ fuit pars, & de parte dictæ domus: Et ad ita concludendum moueor ex pluribus, nā in primis conſiderandum eſt, ꝙ
1 †ſtatutum prædictum dicitur eſſe exorbitans, & reſtringendum argumento l. dudum. C. de con[illegible] empt. & traditur per Roma. in ſuo conſ. 107. [illegible] ſil. 484. & optimè facit tex. in l. nō uſq;. ff. ſi q[illegible] ren. fuer. manumiſ. ibi quia iniquū eſt inge[illegible] minibus non eſſe liberā rerum ſuarū aliena[illegible] & l. in re mandata. C. manda. & ideo debe[illegible] in propriis terminis, in quibus ſtatutum lo[illegible]
2 cōcurrentibus qualitatibus in illo expreſſis [illegible] tutum, quod præſupponit certā qualitatem [illegible] habet, niſi qualitas illa adſit, ſeu adeſſe p[illegible] in clem. ſi de beneficio, de præben. clem. [illegible] reſcrip. Ioā. de Ana. in c. tua. de uſuris. c. [illegible] & ibi Abb. in ult. not. de appella. & habe[illegible] in l. j. §. ait per illum tex. ff. ne qd in flum. [illegible] §. docere. ff. ne quis eū, qui in ius uoc. ui e[illegible] in c. j. de homici. in 6. Bald. in l. ſi quis non [illegible] col. C. de epiſc. & cler. Bart. in l. non ſolum [illegible] reprobari. ff. de noui ope. nun. & in conſi. [illegible] accuſatio, Paul. de Caſt. in l. cogi. ff. de pet[illegible] Alex. in cōſi. 224. in j. col. uol. 2. ſed ſtatutum [illegible] agitur, circa fin. diſponit, conſortem, ſeu ha[illegible] domum teneri ad uendendum alteri haben[illegible] aliam, quæ fuit pars, & de parte dictæ domus [illegible] qualitate, ſi à principio dictæ domus diuiſæ [illegible] ſub uno contextu, & tecto, ergo ad hoc, ut il[illegible] fonibus teneantur dictā partē domus Ant[illegible] dere, prout in ſtatuto dicitur, requiritur, ꝙ [illegible] pio dictæ domus fuerint ſub uno contextu, & [illegible] & hoc fuerit probatum per Antenorem, qui [illegible] neficio ſtatuti uti, alioquin non erit audiend[illegible] locis præallegatis. Hoc autem per Antenorem [illegible] batum non fuit, immo ſi nunc de aliquo [illegible] pareat, non fuit à principio, neque fuit proba[illegible] ut probari debuit, ergo Antenor ſuccumbe[illegible]
3 ¶Præterea † cū ſtatutum loquatur de dom[illegible] ſis, quæ à principio fuerint ſub uno cōtex[illegible] debet intelligi de illis, quæ ſub uno contex[illegible] cto ſimpliciter eſſe dicuntur, & non de illis, [illegible] maiori parte non ſunt ſub uno cōtextu, & tecto [illegible] pro parte minori ſunt ſub eodem contextu, pro pa[illegible] te uerò maiori non, tum qa ſtatutū loquens ſimplici[illegible] ter debet ſimpliciter, & nō ſecundū quid intelligi [illegible] gumento l. hoc legatū. in prin. ff. de lega. [illegible] ſtatutū exorbitās, & reſtringendū, quale [illegible] quens ſimpliciter, & in caſu ſimplici nō [illegible] ſum mixtū extendi. ut cōcludunt Bar. & Doct. [illegible] muniter in l. 2. in prin. ff. de uerbo. obli. ergo [illegible] tutū loquēs de domibus diuiſis, quæ à princip[illegible] rint ſub uno contextu, & tecto debet intelligi [illegible] quæ ſimpliciter, & omni reſpectu fuerint ſub [illegible] textu, & tecto, & nō de iis, quæ pro parte fuer[illegible] uno cōtextu, & tecto, & pro alia parte præ[illegible] iori nō fuerint ſub uno contextu, & tecto, [illegible] bēt iudicari, ut de iis, quæ nō ſunt ſub uno co[illegible] argu. l. cum quæritur. ff. de ſtatu hom. & argu[illegible] eius, quod dicitur de eo, qđ cauſa uxoris, & [illegible] ratum eſt, nā ſi magis cauſa uxoris, quā cōm[illegible] miſcuiq; uſus paratū foret, id cauſa uxoris [illegible] ſe diceretur, & de eo, ut de parato cauſa u[illegible] dicaretur, ut eſt tex. in d. l. hoc legatū. ff. de leg. [illegible] telligo aūt has domos, de quibus nūc agitur [illegible] ſe à principio ſub uno cōtextu, & tecto neq; [illegible] batū p Antenorē fuit, ut probari debuit, imò [illegible] maiori parte nō eſſe ſub uno ꝯtextu, & tecto [illegible] ergo &c. ¶Tertio ꝙ iſti de Grifonibus, qui [illegible] hāc domus ab illis de Saraceno emerūt, nō te[illegible] uigore dicti ſtatuti illā Antenori uēdere, ſatis [illegible]
4 dicio meo demōſtratur ex eo, † qđ Antenor [illegible] quo prius hęc domus fuit uēdita illis de Sarac[illegible] ctorib. horū de Grifonib. ī ſolidū ꝓmiſit, & ſe o[illegible]

ſuit ad generalē defenſionē dictæ partis domus, & ip-
ſe uenditioni illius expreſsè cōſenſit. Ex quo infertur,
ꝙ is dicitur renunciaſſe omni iuri, quod uigore dicti
ſtatuti habebat, in emēdo dictā partē domus in caſu,
quo illa uenderetur, nā ex quo ea nō erat Antenoris,
ſed eam emendi ius ſibi competebat in caſu, quo uen
deretur, & ipſe conſenſit expreſsè, ut alteri extraneo
uenderetur, promittēdo de euictione, & ad legitimā,
& generalē defenſionē, ſequitur, ꝙ ex hoc ſibi quo-
ad ius illud emendi præiudicaſſe dicitur, ut eſt tex. no.
5 in l. ſi fundum. per fideicōmiſſum. ff. de leg. 1. † ubi ſi
fideicōmiſſarius cōſentiat hæredi alienanti fundū fi-
deicōmiſſo ſubiectū, ex hoc ſibi dicitur p̄iudicaſſe, ut
amplius fundū illū petere nequeat, ēt ſi ad ipſum hæ-
redē reuerſus fuiſſet, & facit tex. in l. nihil. §. 1. ff. de le-
ga. 1. ibique Pau. de Ca. qui dixit doctores, & ibi, & in
d. l. ſi fundū per fideicōmiſſum, ut per Pet. Pau. Io. de
Imo. & alios cōiter tenere, ꝙ ſi legatarius uel fidfiicō
miſſarius alienationi de re ſubiecta legato, uel fidei-
cōmiſſo ex cauſa uoluntaria, nō autē neceſſaria factę
cōſentiat, ſibi totaliter reſpectu rei, & pretii p̄iudicat,
& ſic per talē cōſenſum ab omni iure, qđ ſibi cōpete-
bat, totaliter excluditur. Sed Antenor cōſenſit aliena
tioni dictæ domus ex cā uoluntaria factæ, ergo ſibi in
6 totū præiudicauit. ¶ Quarto conſiderandū eſt, ꝙ † ex
quo Antenor inſolidū de euictione, & ad generalē, &
legitimā defenſionē in latiſſima forma promiſit, ui-
detur ad oēs promiſſiones in dicto uenditionis in-
ſtrumento factas obligaſſe, ut uoluit Bald. in addit. ad
Specu. tit. de empt. & uendi. vnde cū in dicto vendi-
tionis inſtrumento, in quo Antenor ſe obligauit, &
promiſit inſolidū de euictione, & ad generalē, & legiti-
mā defenſionē, dicta pars domus fuerit illis de Sarace
7 no uendita † cū clauſula illa ad habendū, tenendū,
poſſidendū, alienandū, & quicqd eiſdē de Saraceno,
eorumq; hæredibus uidebitur, & placuerit, de ea per-
petuo faciendū, ita ꝙ cōmodū &c. & ſic Antenor ex-
preſsè conſenſerit, & cū illa clauſula ꝓmiſerit, ſeqtur,
ꝙ ex hoc dicitur ſibi præiudicaſſe, ac renunciaſſe om-
ni, & cuicunq; iuri, quod in illa parte domus re, & ſpe
habebat, ut colligitur ex ijs, q̄ no. uoluit Bar. quē doc.
cōiter ſequuntur, ut ibi per Alex. Ang. Imol. & alios
in l. quæ romæ. §. duo fratres. in 8. q. ff. de uerb. obli. dū
ponunt, ꝙ fratres, inter quos erat fideicōmiſſum reci
procū, diuidendo inter ſe bona fideicōmiſſo ſubiecta
cū illa clauſula ad habendū, tenendū, alienandum, &
quicquid eiſdē uidebitur, & placuerit, faciendū, dicū-
tur iuri fideicōmiſſi renūciare, quod ſibi in dictis bo-
nis cōpetere poſſet. Et maximè cū Antenor ꝓmiſe-
rit, & cōſenſerit cū iuramēto, quod facit rē, & actū oī
meliori modo ualere. l. cum pater. §. filius matrem. ff.
de leg. 2. & Alex. poſt Ang. & alios ibi uoluit, ꝙ ēt per
clauſulā nihil ꝯ diuiſionē facturos, uel per aliā ſimilē,
per quā regulariter ius fideicōmiſſi remiſſum nō dici
tur, ſi appoſitū fuit iuramentū, operatur, ut per illas fi
deicōmiſſo renunciatū dicatur. Ita ēt in terminis no-
ſtris eſt dicendū, alioquin Antenor ꝓmiſſioni ſuę, &
iuramēto cōtrauenire diceretur, qa uerū non eſſet, ꝙ
illi de Saraceno poſſent de dicta parte domus facere,
quicquid ipſis placuerit, & illā alienare, & de ea diſpo
nere, ut importat dicta clauſula ad habēdū, tenendū
8 &c. ¶ Quinto facit, † nā ex quo de exp̄ſſo ꝯſenſu An-
tenoris dicta pars domus cœpit ſemel alienari, & fuit
alienata p̄ter, & ꝯ formā dicti ſtatuti, & abſq; eo, qđ
requireretur ille, qui ex forma illius ſtatuti erat requi
rendus, quia is cōſenſit, quòd ſic alienaretur, ut dictū
eſt, de cętero talis res ſemper durat alienabilis abſq;
eo, ꝙ Antenor, uel eius hęres ſit requirendus, quoniā
cōſentiendo, ut ſupra, ſibi quoad ius iſtud perpetuo
p̄iudicaſſe cenſetur, argō. l. pater filiū. §. quindecim
ff. de leg. 3. & d. l. ſi fundū per fideicōmiſſum. Et p̄dicta
9 cōfirmantur, nā † ubicunque prohibitio de alienādo,
ſiue de non alienando, niſi certo modo, eſt perſona-
lis, & non in rē, ſi contingat rē ſemel legitimè aliena
ri, puta cum conſenſu illius, in cuius fauorē prohibi-
tio erat facta, licitè de cętero poteſt ſimpliciter aliena
ri, non obſtante prohibitione. Bart. in l. peto. §. fratre.
in uerſic. uenio ad tertiam. ff. de leg. 2. per text. in d. §.
quindecim. Sed in caſu noſtro ſtatutū tàm reſpectu
alienantis, quàm reſpectu illius, in cuius fauorē res
alienari ꝓhibebatur, loquitur in perſonā, & nō in rē,
ut ibi quicunq; habens rē cōem, & ibi teneatur requi-
rere, et in pluribus alijs locis dicti ſtatuti, & alienatio
ſemel facta fuit legitimè, uidelicet cū cōſenſu illius,
in cuius fauorē prohibitio alienationis facta dicebaт,
ergo talis res, non obſtante tali ſtatuto, nec eius pro-
hibitione, licitè de cætero poterit alienari. ¶ Sexto
10 † animaduertendū eſt, quòd Antenor offert ſe uelle
emere non totā domū, quæ erat illorū de Saraceno,
& quæ nunc eſt illorū de Griſonibus, ſed ſolū eius par
tē, uidelicet partem illam, quæ fuit pars domus ipſius
Antenoris. Quod uidetur cōtra mentē, & ꝯ uerba ſta
tuti, in quo dicitur, ꝙ ſi uellent domū ſuam uendere,
teneantur ipſam dare, & uendere illi perſonæ &c. Nā
dicendo domū ſuā debet intelligi de tota domo, &
non de parte, & ſic de domo, quæ erat uenditoris tē-
pore, quo uendere uolebat, quoniam qualitas iuncta
uerbo debet intelligi ſecūdum tempus uerbi. l. titius.
ff. de milit. teſta. & argumento. l. ſi domus. in princ. ff.
de legat. 1. Præterea inconueniens eſſet, ꝙ Antenor
uellet ſolū emere partē domus, & aliam partē non,
quoniā ex hoc fieret præiudiciū ipſis de Griſonibus,
quibus tantam non affert utilitatē habere partē, quan
tam affert habere totā domū, ac ēt quia ipſi inuiti in
cōionem inciderent, quod nō eſt cōueniens, ut not.
in ſimili. in l. fundus. ff. de ꝯh. emp. & per hæc Bar. ſimi
lē quæſtionē decidit in l. ſi aliā. & ibi Pau. de Ca. ff. de
ſol. & in l. qui uſusfructus. ff. de uſufr. leg. ubi obliga-
tus rem duobus uendere, non cogitur alteri partē uē
dere, ſed aut totū emant, aut totū dimittant. Ita in ter
minis noſtris eſt dicendū, quòd Antenor aut totā do-
mū emat, prout mens ſtatuti eſſe vr̄, aut totam dimit-
tat: & maximè cū illi de Saraceno, quibus pars dictæ
domus fuit vēdita de cōſenſu ipſius Antenoris, illam
partē domus auxerint, & ſic fecerint domū unā quo-
dammodo de uoluntate, & promiſſione dicti Ante-
noris, qui emptioni factæ de illa parte domus cōſen-
ſit: & cū illam de eius cōſenſu habuerint, ut de ea poſ
ſent facere, quicquid eis placuerit, ita ꝙ cōmodū, &
incōmodū liberè, & pleno iure ad eos ſpectaret, ipſi
potuerunt in illa parte ædificare, illamq; augere, ad-
dendo partē aliquā alterius domus, argō. l. quod in re
rū. §. ſi quis poſt. cum glo. ff. de leg. 1. cū ſimil. ibi alle-
gatis. & l. ſi quis duas. §. ſi quis partē. ff. cōia prę d. vnde
ſi ipſi de Saraceno, & cōſequenter de Griſonibus cau
ſam ab eis habentes uolentes dictā domū auctā uēde
re tenerentur illā diuidere, & partē ſolū Antenori uē
dere, & partē alteri, profecto ex hoc diceretur multū
damnificati, & defraudati mediāte uolūtate, & facto
ipſius Antenoris, qui cōſenſit, ut dictā partē domus
emerēt, ergo &c. ¶ Septimo Antenor dr̄ fuiſſe in mo
ra, ex quo illi fuit denunciatū, an uellet emere, & reqſ-
ſitus nō obtulit ſe uelle emere: & quāuis hæc requiſi-
tio ei facta nō fuerit in ſcriptis, ſed extraiudicialiter il
lū corā teſtib. uerbotenus interpellando tn̄ fuit in ter
11 minis noſtris ſtatuto ſatisfactū, qm̄ † cū ſimus in denū
ciatione, ſeu ꝓteſtatione incitatoria, p quā qs ad emē
dū inuitaт, nō ad cōmodū denūciātis, & īterpellātis,
ut is ab aliqua obligatione, ſeu pœna excuſetur, quo
caſu denūciatio in ſcriptis requireretur, ſed ad com-

modū ipſius denūciati, ut ad emendū inuitet̄, alioqn
poſt certū tēpus in mora ꝯſtituatur, ſufficit ſimplex,
& vnica denūciatio ēt nō in ſcriptis facta, ut colligit̄
ex iis, q̄ volunt Bar. & alii doct. cōiter, & maximè do.
meus Soc. in l. qui romæ. §. cohæredes. ff. de verb. obli.
& per Bar. in l. de pupillo. §. ſed ſi p̄tori. in fin. 1. col. ff.
de noui oper. nunc. iuncta. l. hoc modo. & l. eodē mō.
ff. de leg. 1. & ibi Bart. & latè p eū. in l. ſi qs mihi bona.
§. pater ſciæ. ff. de acq. hær. iunctis not. per eundē in l.
nō ſolū. §. morte in materia ꝓteſtationis incitatoriæ.
ff. de noui oper. nunc. Nō obſtat, ꝙ ꝓteſtationes fieri
debeant in ſcriptis, ut habet̄ in ſtatuto de ꝓteſtationi
bus circa finē, qa illud debet intelligi de alijs ꝓteſta-
tionibus, & denūciationib. vt de ꝓhibitoriis, ſeu certi
ficatoriis, uel ēt de inuitatorijs, q̄ fierent ad fauorē de
nunciātis, ut is ab obligatione, ſeu pœna liberaret̄, ſe
cus in iis, q̄ fierent ad fauorē denūciantis, ut is ab obli
gatione, ſeu pœna liberaret̄, ſecus in iis, q̄ fierēt ad fa-
uorē denūciati p p̄dicta: & multiplex eſt denūciatio,
ſeu ꝓteſtatio, ut colligitur ex traditis per Bart. in d. §.
morte, & per Ant. & Abb. in c. cū M. ferrariēſis de ꝯſti.
¶ Vltimo poſito, ſed nō cōceſſo, dictos de Grifonib.
teneri uendere Antenori dictā domū, ſeu partem do
mus, dico eos debere uendere illo p̄tio, quod ab alio
offertur, adeò ꝙ potius ſit attendendū pretium uolū-
tarium, & particulare, quod ab uno uerè, & abſq; frau-
12 de offert̄, quā p̄tiū cōe, nam † ubi qs uel ex pacto, uel
ex diſpoſitione ſtatuti cogitur vicino, ſeu cōſorti uen
dere, tenetur nō cōi pretio uendere, ſed eo, quod ab
alio offertur, & hoc, qn̄ ſtatutū non ſimpliciter cōpel
leret conſortē, ſeu uicinū ad uendendū conſorti, ſeu
uicino, ſed diceret, ꝙ conſors, ſeú uicinus præferatur
oībus aliis emere uolentibus, ut uolūt Io. And. in ad-
di. ad Spec. in tit. de emp. & uend. §. nunc uidendū re-
ſtat ſuper uer. ſed pone ſtatutū, & Paul. de Ca. & Ang.
in d. l. qui romæ. §. cohæredes. quos refert, ac ſequitur
Alex. ibi, ſed ſtatutū, de quo agitur, nō dicit p̄ciſè, nec
ſimpliciter, ꝙ ꝯſors, ſeu uicinus teneatur cōſorti, ſeu
vicino uendere, ſed permittit aliis ēt uendere dūmō
vicinus, ſeu cōſors prius requiratur, & cæteris p̄ferat̄,
vt in dicto ſtatuto, ergo in terminis noſtris tenet̄ eme
re illo p̄tio quod uenditor ab alio pōt reperire, & hr̄e,
& nō p̄tio cōi. Nec obſtat, ꝙ ſtatutū uelit, pretiū ſta-
tui debere arbitrio triū amicorū, ſeu uicinorū, ut in
§. & ſi reqſitus. iuncto fine illius ſtatuti, dum dicitur,
idē dicimus ſeruari, & cōſequēter ēt reſpectu p̄tii ta-
13 xādi, & ſtatuēdi: qa reſpōderi pōt, ꝙ † idem, quòd ſu-
pra dictū eſt, cenſetur repetitū in fine, dū loquitur ſta-
tutū de habentibus domos diuiſas, quæ ab initio fue-
runt ſub uno cōtextu, & tecto, quoad modū denūciā-
di, & quoad hoc, ut qs uēdere teneatur, nō aūt quoad
modū ſtatuēdi p̄tium, nā cū in fine de p̄tio ſtatuendo
nulla ſit facta mentio, ut per illud ſtatutū minus iuri
cōi, & uolētibus domos ſuas uēdere p̄iudicetur, vtq;
ſtatutū illud diſpoſitioni iuris cōis magis conueniat,
ꝓut ſemper huiuſmodi interpretatio fieri debet, arg.
not. per Alex. & alios in l. fi. §. in cōputatione. C. de iu.
deli. l. ſerui ueſtri. C. de noxal. & arg. d. l. nō uſq;. ff. ſi qs
à parē. fuer. manū. & c. ſuggeſtū de deci. & c. dudū de
priuil. debet intelligi, ut uēditor teneatur uēdere illo
p̄tio, quod ab alio reperitur, ꝓut eſt de iure cōi, & ſu-
pra dixi: & cū huiuſmodi ſtatutū ſit odioſum, exorbi-
tans, & reſtringibile, ut iā dixi, ita debet intelligi ſm̄
ius cōe, non aūt extēdi, ut qs cogatur uēdere pro p̄tio
qđ cōiter à tribus uicinis, uel amicis erit ſtatutū, quia
ſic detraheret̄ iuri ipſius dn̄i, q in re ſua moderator,
14 & arbiter eſſe debet. l. in re mādata. C. mādati. & † qs
p̄tiū rei ſuæ ſtatuere debet, ſm̄ quod ipſi vr̄, & nō arbi
trio alterius argō. §. per traditionē. Inſti. de rerū diuiſ.
& l. ſi uolūtate. C. de reſcin. uē. & ſic id, qđ dr̄ in dicto
ſtatuto in §. & ſi reqſitus. ꝓcedat, in cōiunctis
bus p̄dia ruſtica cōia, & indiuiſa, ſed id, qđ d
ſm̄ quod ſupra declaraui, ꝓcedat ēt in extrane
tibus p̄dia urbana, hoc eſt domos ēt diuiſas,
ſo, nā primo caſu vēditio erit faciēda p p̄tio
triū amicorū, uel uicinorū ſtatuendo, ſecūdo
ſu pro p̄tio, quod ab alio haberi pōt, & ſic pro
iure cōi. Ratio autem diuerſitatis inter prim
dum caſum ex prædictis apparet. Et ita iuris

S V M M E.

1 *Onus, & grauamen maximum eſt non poſſe bona ſua*
re, & alienare, nec abſque licentia alicuius poſſe
Et quod onus eſſe dicatur num. 6.
Et an onus ſit num. 13. uſque ad num. 17.
2 *Laudum dicitur quædam tranſactio, & contractu*
Et quando, & an propriè contractus ſit num. 20.
3 *Contractus, & ordinationes dominorum, & ſuperior*
nis, rebus, iuribus, & perſonis ſuorum ſubditorum
& ſtatuti inter ipſos ſubditos habent.
4 *Statutis per alia ſtatuta contraria, necnon per contractus,*
da ſuperiorum derogatur.
Et de laudis, & contractibus quomodo procedat, & an
num. 19. & 24.
5 *Diſpoſitio conuenit ei, cui uerba diſpoſitionis conueniunt.*
Et è contra non conuenit, cui uerba non conueniunt num. 14.
6 *Munera, & onera propriè quæ eſſe dicantur.*
7 *Onera perſonalia quæ ſint, & illorum diſtinctio.*
8 *Onus, ſeu munus patrimoniale quod ſit, & quotuplex.*
9 *Præſtatio per capita, collecta, & tributa quibus, & quomodo*
ponantur.
10 *Munus, & onus patrimoniale, quod rebus ipſis nulla habita*
platione perſonæ imponitur, eſt triplex.
11 *Onus, & munus mixtum quod ſit, & quotuplex.*
12 *Onus, & munus ordinariū, & extraordinariū quod*
13 *Prohibitio de non alienando in forenſem abſque licentia*
ſed potius interdictio, aut iniquitas, & iniuria dic
Et quòd nec iniquitas, nec iniuria, nec onus dicatur nu. 15. et 16.
15 *Alienare non poſſe liberè bona ſua quando nec iniquitas, nec*
eſſe dicatur.
16 *Statutum prohibens alienationem bonorum in certum genus per*
ſonarum non dicitur iniquitatem, & onus continere.
17 *Conditio nuptiarum prohibitiua quando ſit iniqua, & contra*
quando ſecus.
18 *Onerum, & munerum multæ ſunt ſpecies.*
19 *Laudum ab alio inter ſuperiores latum uim legis, ſeu ſtatuti*
habet, & quid requiratur, ut ſententia, & laudum legis,
& ſtatuti habeant.
20 *Laudū ēt poſt emologationem contractus propriè eſſe*
21 *Nec etiam largè, & impropriè, ſed potius dicitur iudicium,*
inſtar iudicij.
22 *Et quando tranſactio quædam, & ſic contractus eſſe dica*
23 *Laudum etiam ab arbitratore latum, propriè, & ſtricti*
do, nec tranſactio, nec contractus dici poteſt.
24 *Contractus principis propriè ſumptus uim non legis*
autem contractus largè, & impropriè.
25 *Exemptio data ab oneribus ad effectum, ut quis poſſit bona*
cificè poſſidere, illiſq; uti, & gaudere abſque moleſtia,
tēditur ad prohibitionē ſtatuti de nō alienādo bona
26 *Verba ultimo loco poſita, quæ ab eodem ferè uerbo*
ſunt ſimul connexa, omnia precedentia uniformiter
27 *Immunitas, & exemptio pro quibuſcunque bonis præſentibus,*
futuris conceſſa comprehendit etiam bona poſt conceſſionem
immunitatis acquiſita.
28 *Statutum nunquam publicatum, nec moribus utentium*
non eſt ad alicuius præiudicium ſeruandum.
29 *Statutū p cōtrariū uſū, ſciēte, et tollerāte domino, dicitur*
30 *Filius alibi oriundus, & domiciliū habēs, attēta origine*
dicitur forenſis, ſed originarius loci patris, et num. 43.
declaratur.
31 *Et ſtatutis illius loci eſt ſubiectus, ibique conueniri poteſt.*
32 *Forum ſortiri, & ſtatutis ligari conuertuntur.*